

Elektryzacja

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/392/137/90

NASTROJE SPOŁECZNE W LISTOPADZIE

Komunikat z badań

Warszawa, listopad 1990 r.

Wyniki sondażu¹ przeprowadzonego przez CBOS w połowie listopada wskazują na symptomatyczne zmiany w nastrojach społecznych. Sytuacja polityczna jest oceniana korzystniej, natomiast gospodarcza gorzej niż w ostatnich dwóch miesiącach. Wzrosło przekonanie, że ludziom żyje się ciężko i że w społeczeństwie dominuje niepokój i napięcie.

Polityka

(tab. 1-5)

Sytuację polityczną respondenci oceniają w listopadzie nieco korzystniej niż w poprzednim miesiącu (tab. 1 i 2). Rozkład ocen jest podobny jak w czerwcu - po pewnym zmniejszeniu się odsetka opinii korzystnych w następnych miesiącach ostatnio liczba ich znowu wzrosła, z tym że odsetek opinii negatywnych jest na podobnym poziomie (mniej osób wstrzymuje się od wyrażenia opinii). Zmieniły się także rokowania dotyczące rozwoju sytuacji politycznej w ciągu najbliższych dwóch lat - w porównaniu z październikiem jest nieco więcej optymistów, mniej pesymistów i przewidujących stagnację (tab. 3 i 4). Na podobnym poziomie utrzymuje się aprobata działalności rządu (nieznacznie zmalała aprobata "netto" - różnica między ocenami pozytywnymi i negatywnymi), jednakże w porównaniu z czerwcem zwiększyła się liczba ocen negatywnych (tab. 5).

Gospodarka

(tab. 6-10)

Po nieznacznej poprawie ocen sytuacji gospodarczej kraju we wrześniu i październiku w listopadzie nastąpiło ich pogorszenie. Wzrósł odsetek opinii negatywnych, przy równoczesnym spadku pozytywnych i przeciętnych (tab. 6 i 7). Nie zmieniły się natomiast istotnie przewidywania zmian ekonomiki kraju w najbliższych dwóch latach (tab. 8 i 9), choć zmniejszyło się poparcie dla programu Balcerowicza. Poparcie "netto" (różnica między odsetkiem

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia" (10) - badanie przeprowadzono w dniach 17-18 listopada 1990 r. na 1490-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

popierających a odsetkiem odmawiających poparcia) wynosi obecnie 7,3 (w październiku 15,6 ; tab. 10).

W opiniach o sytuacji ekonomicznej od początku roku obserwuje się wyraźną okresową polaryzację ocen - na początku roku (styczeń, luty), w lipcu i listopadzie. W mniejszym stopniu zmieniają się przewidywania co do rozwoju sytuacji gospodarczej, przy czym cały czas znacznie więcej jest optymistów (najwięcej było ich w kwietniu).

Warunki życia
(tab. 11-17)

Coraz więcej osób negatywnie ocenia materialne warunki życia społeczeństwa - od października odsetek ich wzrósł o 12 (tab. 11 i 12). Zwiększyła się także grupa respondentów określających je jako średnie (o 9%), natomiast nie zmieniła uznających je za dobre. Charakterystyczne jest przy tym, że mniej osób spodziewa się obniżenia standardu życia w najbliższych dwóch latach, więcej jest natomiast wstrzymujących się od wyrażenia opinii (tab. 13 i 14).

Opinie o sensie ponoszonych przez społeczeństwo wyrzeczeń od września nie zmieniają się (tab. 15). Niemal tyle samo respondentów sądzi, że ludzie z ich otoczenia wierzą w sensowność wyrzeczeń ponoszonych w imię lepszej przyszłości (41,9%), co nie widzi takiej potrzeby (45,8%).

Zdaniem ponad połowy ankietowanych (51,5%, wzrost od października o 4%) ogólna sytuacja ich rodzin w ostatnich miesiącach pogorszyła się (tab. 16). Nie zmieniły się od października prognozy kierunku zmian tej sytuacji (tab. 17), natomiast w porównaniu z wrześniem zmalał (o 7) odsetek przewidujących stagnację w najbliższych miesiącach, wzrósł zaś wstrzymujących się od wyrażenia opinii (o 6).

Od początku roku utrzymuje się zdecydowana przewaga negatywnych ocen materialnych warunków życia społeczeństwa nad pozytywnymi - w listopadzie jest ona największa. Oceniając zmiany standardu życia własnej rodziny w ostatnich

miesiącach, respondenci znacznie częściej mówią o jego obniżeniu się niż o poprawie, przy czym rzadziej wyrażają opinie negatywne o własnej sytuacji niż o warunkach materialnych ogółu społeczeństwa.

Napięcia społeczne

(tab. 18-21)

Od września zwiększyła się liczba przeświadczonych o napięciu i niepokojach społecznym (z 79% do 88; tab. 18 i 19). Tylko 8% badanych uważa, że w społeczeństwie naszym odczuwa się spokój i odprężenie (we wrześniu 15%). Rozkład procentowy opinii jest taki sam jak w lipcu i zbliżony do styczniowego. Jeśli chodzi o zmiany, jakie zajdą w najbliższym czasie (tab. 20 i 21), to nadal znacznie częściej respondenci przewidują wzrost napięć społecznych niż ich zmniejszenie (41% wobec 15%), ale od września rośnie liczba optymistów (w bieżącym roku najwięcej odnotowano ich w listopadzie). Przewidywania co do wzrostu napięć istotnie zmieniały się w ostatnich dwóch miesiącach - w październiku zwiększył się (o 7) odsetek przekonanych o takim rozwoju sytuacji, w listopadzie zaś dość znacznie zmniejszył (o 9,8).

Ocena kierunku zmian

(tab. 22-24)

Po pewnej poprawie ocen zmian ogólnej sytuacji w kraju we wrześniu, w listopadzie obserwuje się pogorszenie klimatu społecznego (tab. 22 i 23). Blisko połowa respondentów uważa, że w ciągu ostatnich kilku miesięcy sytuacja w Polsce pogorszyła się (o około 10% więcej niż we wrześniu i październiku), tylko co piąty mówi o poprawie (o 6-7% mniej niż w poprzednich dwóch miesiącach), a prawie 1/4 nie widzi żadnych zmian.

Pogorszyły się także opinie o kierunku zmian sytuacji w Polsce (tab. 24). Co prawda nadal nieco więcej jest respondentów uważających, że sytuacja w kraju idzie w dobrym kierunku (37,4%) niż w złym (30,7%), jednakże różnica ta zmniejszyła się: od października odsetek pozytywnie ocenia-

jących kierunek rozwoju zmalał o 4, a akceptacja "netto" (różnica między odsetkiem dobrych i złych ocen) nawet o 7,6.

Zatem pogorszenie nastrojów społecznych w listopadzie jest ewidentne. Trudno jednak rozstrzygnąć, czy (lub w jakim stopniu) wynika to z ostrej krytyki działalności rządu podczas kampanii wyborczej czy też jest odzwierciedleniem obaw o przyszłość kraju i sytuację społeczeństwa.

Pytanie: "Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce?"

Tabela 1. Różnica w ocenach sytuacji politycznej kraju (listopad - październik '90) w procentach

Oceny	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Bardzo dobra	0,9	1,3	+ 0,4
Dobra	9,5	13,4	+ 3,9
Raczej dobra	16,5	19,2	+ 2,7
Ani dobra, ani zła	33,6	32,6	- 1,0
Raczej zła	12,5	11,3	- 1,2
Zła	5,7	5,7	0
Bardzo zła	2,7	1,9	- 0,8
Brak zdania	18,6	14,2	- 4,4

Tabela 2. Ocena sytuacji politycznej kraju w procentach

Oceny	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Dobra	49,7	46,3	53,6	46,9	42,0	35,4	28,3	28,8	26,9	33,9
Średnia	27,9	29,6	25,8	24,7	28,2	31,7	30,5	37,6	33,6	32,6
Zła	13,5	15,4	10,3	11,0	14,1	18,3	24,6	19,6	20,9	18,9
Brak zdania	9,0	8,7	10,3	17,5	15,7	14,6	16,5	14,1	18,6	14,2

Pytanie: "Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, sytuacja polityczna w Polsce poprawi się, pozostanie bez zmian czy też pogorszy się?"

Tabela 3. Różnica w przewidywaniach dotyczących kierunku zmian sytuacji politycznej (listopad - październik '90) w procentach

Kierunek zmian	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Zdecydowanie się poprawi	7,7	7,7	0
Raczej się poprawi	39,8	43,2	+ 3,4
Pozostanie bez zmian	16,2	13,2	- 3,0
Raczej się pogorszy	7,2	5,6	- 1,6
Zdecydowanie się pogorszy	1,2	0,6	- 0,6
Brak zdania	28,0	29,3	+ 1,3

Tabela 4. Przewidywany kierunek zmian sytuacji politycznej w procentach

Kierunek zmian	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poprawa	49,2	53,8	55,9	62,9	49,9	50,7	48,7	49,9	47,5	50,9
Bez zmian	20,4	19,6	15,3	20,6	17,9	15,0	14,7	16,4	16,2	13,2
Pogorszenie	8,4	8,7	7,5	8,1	8,4	11,5	13,7	10,3	8,4	6,2
Brak zdania	20,9	17,8	21,3	8,4	23,8	22,8	22,8	23,4	28,0	29,3

Pytanie: *Czy Pana(i) zdaniem, działalność rządu dobrze służy społeczeństwu i jest zgodna z jego interesami?*

Tabela 5. Ocena działalności rządu

w procentach

Oceny	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Aprobata	75,0	73,9	67,4	64,0	62,4	60,6	55,9	57,8	55,9	54,6
Dezaprobatą	11,9	14,2	17,4	19,1	19,5	22,3	27,9	28,7	25,6	28,7
Brak zdania	13,0	11,7	14,2	16,7	18,0	16,9	15,9	13,2	18,2	16,2
Apr."netto"	63,1	59,7	49,9	44,9	42,9	38,3	28,0	29,1	30,3	25,9

Pytanie: *Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce?*

Tabela 6. Różnica w ocenach sytuacji gospodarczej kraju
(listopad - październik '90)

w procentach

Oceny	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Bardzo dobra	0,1	0,0	- 0,1
Dobra	3,8	1,9	- 1,9
Raczej dobra	11,2	6,4	- 4,8
Ani dobra, ani zła	23,8	21,5	- 2,3
Raczej zła	29,5	35,0	+ 5,5
Zła	16,5	21,3	+ 4,8
Bardzo zła	7,2	8,6	+ 1,4
Brak zdania	8,2	5,1	- 3,1

Tabela 7. Ocena sytuacji gospodarczej kraju

w procentach

Oceny	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Dobra	2,2	5,5	13,8	15,9	12,4	13,6	9,4	14,1	15,1	8,3
Średnia	9,8	15,9	25,4	25,6	24,8	23,6	23,6	26,7	23,8	21,5
Zła	85,9	76,3	56,3	52,9	57,9	57,0	61,8	53,5	53,2	64,9
Brak zdania	2,0	2,4	4,5	5,6	4,9	5,8	5,2	5,6	8,2	5,1

Pytanie: *Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, sytuacja gospodarcza w Polsce poprawi się, pozostanie bez zmian czy też pogorszy się?*

Tabela 8. Różnica w przewidywaniach dotyczących kierunku zmian sytuacji gospodarczej (listopad - październik '90) w procentach

Kierunek zmian	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Zdecydowanie się poprawi	5,3	3,8	- 1,5
Raczej się poprawi	41,6	44,8	+ 3,2
Pozostanie bez zmian	18,8	15,1	- 3,7
Raczej się pogorszy	12,3	10,7	- 1,6
Zdecydowanie się pogorszy	1,7	1,9	+ 0,2
Brak zdania	20,4	23,4	+ 3,0

Tabela 9. Przewidywany kierunek zmian sytuacji gospodarczej w procentach

Kierunek zmian	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poprawa	52,3	56,1	54,4	61,0	48,1	51,4	46,7	47,1	46,9	48,6
Bez zmian	13,5	16,8	13,4	16,6	16,6	13,7	16,2	18,0	18,8	15,1
Pogorszenie	19,6	14,1	17,4	17,3	17,7	19,4	19,0	19,1	14,0	12,6
Brak zdania	14,6	12,9	14,8	5,1	17,6	15,4	18,2	15,8	20,4	23,4

Pytanie: *Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?*

Tabela 10. Stosunek do planu Balcerowicza w procentach

Stosunek do programu	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poparcie	41,5	38,6	31,6	34,5	32,7	37,1	26,1	34,8	34,8	30,9
Brak poparcia	8,5	12,9	20,2	19,1	23,9	22,5	24,3	20,9	19,2	23,6
Brak znajomości	9,5	34,0	37,0	33,2	29,4	29,6	35,1	32,8	32,3	31,5
Brak zdania	40,2	14,6	11,1	13,2	13,5	10,7	14,4	11,4	13,3	13,3
Poparcie "netto"	33,0	25,7	11,4	15,4	8,8	14,6	1,8	13,9	15,6	7,3

Pytanie: *Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecne materialne warunki życia ludzi?*

Tabela 11. Różnica w ocenach materialnych warunków życia (listopad - październik '90)

w procentach

Oceny	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Bardzo dobra	0,1	0,1	0
Dobra	0,9	0,8	- 0,1
Raczej dobra	4,4	2,3	- 2,1
Ani dobra, ani zła	21,9	13,0	- 8,9
Raczej zła	30,1	35,2	+ 5,1
Zła	24,2	27,7	+ 3,5
Bardzo zła	12,6	16,4	+ 3,8
Brak zdania	5,8	4,2	- 1,6

Tabela 12. Ocena materialnych warunków życia

w procentach

Oceny	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Dobre	3,6	4,1	6,5	7,9	6,1	6,2	4,5	6,1	5,4	3,2
Średnie	15,9	16,8	20,3	21,1	19,9	18,7	17,9	21,7	21,9	13,0
Złe	76,9	76,5	68,6	65,0	68,8	70,3	73,9	69,0	66,9	79,3
Brak zdania	3,6	2,5	4,6	5,9	5,2	4,6	3,6	3,4	5,8	4,2

Pytanie: *Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, materialne warunki życia ludzi poprawią się, pozostaną bez zmian, czy też się pogorszą?*

Tabela 13. Różnica w przewidywaniach dotyczących kierunku zmian materialnych warunków życia (listopad - październik '90)

w procentach

Kierunek zmian	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Zdecydowanie się poprawią	3,5	3,0	- 0,5
Raczej się poprawią	34,7	34,1	- 0,6
Pozostaną bez zmian	17,3	18,3	+ 1,0
Raczej się pogorszą	20,6	15,2	- 5,4
Zdecydowanie się pogorszą	5,6	4,8	- 0,8
Brak zdania	18,2	24,3	+ 6,1

Tabela 14. Przewidywany kierunek zmian materialnych warunków życia w procentach

Kierunek zmian	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poprawa	39,6	42,4	42,6	50,5	38,2	40,1	37,8	37,5	38,2	37,1
Bez zmian	12,9	14,8	15,3	19,1	16,6	15,9	14,5	17,2	17,3	18,3
Pogorszenie	34,9	30,0	27,9	25,2	28,4	30,5	31,3	29,5	26,2	20,0
Brak zdania	12,6	12,7	14,1	5,2	16,9	13,5	16,3	15,8	18,2	24,3

Pytanie: *Które z przedstawionych stwierdzeń jest najbliższe temu, co mówią Pana(i) znajomi i ludzie, z którymi Pan(i) rozmawia?*

Tabela 15. Postawy ludzi z otoczenia respondenta

w procentach

Stwierdzenia	V'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Uważają, że jest ciężko, ale trzeba ponieść ciężary po to, aby w przyszłości było lepiej	44,8	38,9	44,6	45,2	41,9
Uważają, że jest ciężko ale nie bardzo wierzą, że obecne wyrzeczenia przyniosą poprawę	46,7	52,9	44,9	44,7	45,8
Inna odpowiedź	1,8	1,9	2,1	1,4	1,5
Brak zdania	6,7	5,7	8,4	8,4	10,5

Pytanie: *Czy ogólna sytuacja Pana(i) i Pana(i) rodziny w ciągu ostatnich kilku miesięcy poprawiła się, pogorszyła się, czy też nie zmieniła się?*

Tabela 16. Ewolucja sytuacji rodziny respondenta w ciągu ostatnich kilku miesięcy

w procentach

Oceny sytuacji	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poprawiła się	10,4	11,5	9,7	8,9	6,7	9,4	10,7	8,5
Pogorszyła się	48,2	44,2	47,4	49,9	57,1	45,9	47,2	51,5
Nie zmieniła się	38,1	40,2	39,7	38,5	33,6	42,6	37,6	36,2
Brak zdania	3,2	4,1	3,3	2,8	2,6	2,2	4,8	3,7

Pytanie: *Jak Pan(i) przewiduje, czy w ciągu najbliższych kilku miesięcy ogólna sytuacja Pana(i) i Pana(i) rodziny poprawi się, pogorszy się, czy też nie zmieni się?*

Tabela 17. Przewidywany kierunek zmian sytuacji rodziny respondenta w ciągu najbliższych kilku miesięcy

w procentach

Kierunek zmian	IX'90	X'90	XI'90	Różnica (XI - X)
Poprawi się	14,5	17,7	16,0	- 1,7
Pogorszy się	29,2	26,7	28,5	+ 1,8
Nie zmieni się	36,8	32,2	29,6	- 2,6
Brak zdania	19,5	23,4	25,7	+ 2,3

Pytanie: *Czy, Pana(i) zdaniem, w społeczeństwie naszym odczuwa się obecnie spokój i odprężenie, czy też raczej niepokój i napięcie?*

Tabela 18. Różnica w opiniach o stanie napięć społecznych w kraju (listopad - wrzesień '90) w procentach

Opinie	IX'90	XI'90	Różnica (XI-IX)
Całkowity spokój i odprężenie	1,3	0,7	- 0,6
Raczej spokój i odprężenie	14,0	7,7	- 6,3
Pewne napięcie i niepokój	65,7	70,5	+ 4,8
Bardzo duże napięcie i niepokój	13,8	17,9	+ 4,1
Brak zdania	5,1	3,0	- 2,1

Tabela 19. Opinie o stanie napięć społecznych w kraju w procentach

Opinie	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	XI'90
Spokój	7,2	11,6	16,2	19,4	12,3	13,7	8,5	15,3	8,4
Napięcie	83,6	77,0	78,7	73,6	81,8	81,4	88,5	79,5	88,4
Brak zdania	9,0	11,1	5,1	6,9	6,0	4,8	3,0	5,1	3,0

Pytanie: *Jak Pan(i) myśli, czy w najbliższych tygodniach, miesiącach napięcia społeczne w naszym kraju zmaleją, będą takie same, czy też wzrosną?*

Tabela 20. Różnica w przewidywaniach dotyczących dynamiki napięć społecznych w najbliższym czasie (listopad - październik '90) w procentach

Dynamika napięć	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Zmoleją	8,5	15,3	+ 6,8
Pozostaną bez zmian	22,4	23,9	+ 1,5
Wzrosną, nasilą się	50,7	40,9	- 9,8
Brak zdania	18,3	19,6	+ 1,3

Tabela 21. Przewidywana dynamika napięć społecznych w najbliższym czasie w procentach

Dynamika napięć	I'90	II'90	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Zmoleją	9,2	11,2	10,4	13,6	7,7	7,1	10,4	6,5	8,5	15,3
Bez zmian	21,1	36,1	38,3	33,5	22,5	29,0	30,0	34,4	22,4	23,9
Wzrosną	40,3	32,0	32,3	30,4	50,2	48,9	43,6	43,7	50,7	40,9
Brak zdania	29,2	20,5	18,8	22,5	19,5	14,8	15,7	15,2	18,3	19,6

Pytanie: *Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu ostatnich kilku miesięcy sytuacja w Polsce poprawiła się, pogorszyła się, czy też nie zmieniła się?*

Tabela 22. Różnica w ocenach kierunku zmian sytuacji w kraju w ciągu ostatnich kilku miesięcy (listopad - październik '90) w procentach

Kierunek zmian	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Poprawiła się	25,4	19,7	- 5,7
Pogorszyła się	38,7	48,3	+ 9,6
Nie zmieniła się	24,2	23,6	- 0,6
Brak zdania	11,5	8,3	- 3,2

Tabela 23. Ewolucja sytuacji w kraju w ciągu ostatnich kilku miesięcy w procentach

Ewolucja sytuacji	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90
Poprawiła się	34,5	35,1	28,9	28,3	20,5	27,3	25,4	19,7
Pogorszyła się	34,5	35,4	39,1	42,6	49,3	37,7	38,7	48,3
Nie zmieniła się	19,3	16,1	21,5	19,7	20,1	26,8	24,2	23,6
Brak zdania	11,7	13,3	10,2	9,3	10,0	8,2	11,5	8,3

Pytanie: *Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w Polsce idzie w dobrym, czy też złym kierunku?*

Tabela 24. Ocena ogólnego rozwoju sytuacji w kraju w procentach

Oceny	III'90	IV'90	V'90	VI'90	VII'90	IX'90	X'90	XI'90	Różnica (XI-X)
Dobry	49,3	49,9	44,0	44,6	38,6	43,1	41,4	37,4	- 4,0
Zły	21,4	22,1	24,2	29,6	33,4	29,6	27,1	30,7	+ 3,6
Brak zdania	29,2	28,0	31,8	25,8	27,9	27,2	31,4	31,8	+ 0,4
Akcept. "netto"	27,9	27,8	19,8	19,0	5,2	13,5	14,3	6,7	- 7,6

Tabela 25. Ocena ogólnego rozwoju sytuacji w kraju w zależności od cech społeczno-demograficznych i postaw badanych

w procentach

Charakterystyka badanych	Oceniający kierunek rozwoju sytuacji w kraju jako:			Liczba osób
	dobry	zły	trudno powiedzieć	
Ogółem	37,4	30,7	31,8	1490
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	41,5	30,2	28,3	766
Kobiety	33,2	31,3	35,5	723
<u>Wiek</u>				
Do 29	39,0	33,8	27,1	210
30-39	39,5	27,7	32,7	440
40-49	38,0	30,2	31,8	324
50-59	34,8	31,6	33,6	250
60 lat i więcej	34,9	32,9	32,2	258
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	29,3	37,3	33,3	573
Miasto	42,7	26,3	31,0	913
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20	43,5	31,2	25,3	170
21-100	37,5	27,8	34,8	299
101-500	42,9	23,5	33,6	238
501 tys. i więcej mieszkańców	49,5	23,3	27,2	206
<u>Region</u>				
Środkowy (Warszawa)	41,0	31,1	27,9	251
Północno-wschodni (Białystok)	38,5	26,9	34,6	104
Północny (Gdańsk)	37,8	28,8	33,3	156
Południowy (Katowice)	43,0	26,2	30,8	263
Południowo-wschodni (Kraków)	33,9	37,1	29,0	224
Środkowo-wschodni (Lublin)	12,6	29,4	58,0	119
Środkowo-zachodni (Poznań)	44,2	31,7	24,0	208
Południowo-zachodni (Wrocław)	36,6	32,3	31,1	164
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	28,8	36,8	34,5	473
Zasadnicze zawodowe	35,6	32,8	31,6	351
Średnie	43,3	27,1	29,6	524
Wyższe	49,3	18,6	32,1	140
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	57,8	19,6	22,5	102
Pozostali umysłowi	42,2	25,9	31,9	405
Pracownicy handlu i usług	40,7	30,2	29,1	86
Robotnicy wykwalifikowani	39,8	31,9	28,3	332
Robotnicy niewykwalifikowani	24,2	36,0	39,8	161
Robotnicy rolni	31,3	43,3	25,4	67
Rolnicy indywidualni	22,5	36,4	41,1	253
Rzemieślnicy	52,9	27,1	20,0	70
Inni	50,0	25,0	25,0	8
<u>Zainteresowanie polityką</u>				
Duże	44,3	26,9	28,9	305
Średnie	41,8	28,0	30,3	747
Słabe	25,3	37,9	36,8	435
<u>Deklarowane poglądy polityczne</u>				
Lewicowe	30,6	37,0	32,3	235
Centrystyczne	37,8	29,7	32,5	649
Prawicowe	43,6	27,6	28,7	456
Trudno powiedzieć	28,2	34,2	37,6	149
<u>Dochód</u>				
Do 450	30,4	39,2	30,4	148
451-700	29,7	34,0	36,3	300
701-950	34,4	32,8	32,8	302
951-1200	39,2	27,5	33,3	306
1201-1450	40,3	30,9	28,8	191
1451-1950	47,8	26,8	25,4	138
Powyżej 1950 tys. zł	55,3	17,0	27,7	94
<u>Ocena warunków materialnych rodziny</u>				
Złe	27,5	39,6	32,9	505
Średnie	40,0	27,8	32,2	792
Dobre	52,9	19,4	27,7	191